

290,000 Kr., og saa oplyser det ærede Medlem, at dette vil sige 13,300 Kr. pr. Td. Hartkorn, og han tilføjer, at det er jo en svimlende Sum, thi efter statistisk Aarbog stod i disse Egne — formoder jeg det var — en Td. Hartkorn den Gang ansat til 5,000 Kr., og Vurderingen har altsaa været vild. Det undrer mig, at det ærede Medlem ikke har set efter, hvor stor Ejendommen Thaarupgaard er; thi i Statskalenderen, saavel som hos Trap — og det er ogsaa oplyst for mig fra anden Side, at det forholder sig saa — er Ejendommen paa 29 Tdr. Hartkorn; og det forkommer mig ikke at være nogen sammen-sat Regning at dividere 29 ind i 290,000, ti dette giver, saa vidt jeg kan skønne 10,000 Kr. pr. Td. Hartkorn. Men 10,000 er jo nu endelig ikke det samme som 13,300. Dernæst maa det ogsaa tages i Betragtning, at der er en Tiendeindtægt paa denne Ejendom, som, saa vidt jeg ved, blev vurderet til 20,000 Kr., hvorved, altsaa Vurderingssummen pr. Td. Hartkorn gaar ned til at være nærmere 9,000 end 10,000 Kr. Det var nu det ene Tal. Saa kommer det andet Tal, nemlig at Prisen den Gang pr. Td. Hartkorn skulde være 5,000 Kr. Ja, det kan være rigtigt nok, vel at mærke uden Inventarium og Besætning; men det gør en Forskel, naar der skal vurderes med Inventarium og Besætning. Hvis disse Tal, jeg her har nævnt, staa ved Magt og ikke kunne rokkes, tror jeg ikke, jeg gaar for vidt, naar jeg siger, at de andre Tal ere splittergale, og at det er uheldige Oplysninger, der her foreligger. Og det forekommer mig, at det ærede Medlem har gransket saa dybt og med saa stor Lyst i denne Sag — ikke Forfølgelseslyst — men med saa stor Lyst, at det kunde have været naturligt for ham at tilvejebringe de rette Oplysninger.

Dette altsaa med Hensyn til Vurderingen; men jeg vil ingenlunde benægte — det vedrører i og for sig heller ikke mig —, at Vurderingen var høj, men der blev den Gang gennemgaaende vurderet højt, gentager jeg, i Viborg Amt, og jeg kunde nævne flere Ejendomme, der vise slaaende Eksempler derpaa. Det ærede Medlem for Ribe (Jens Busk) har omtalt denne Vurdering og Pengenes Anbringelse under 1ste Behandling og gjorde det meget objektivi og udtalte ogsaa den Gang, at han ikke kunde se andet, end at der fra Formens Side ikke var noget at sige til Pengenes Anbringelse efter denne Vurdering. Nu siger den ærede Ordfører i Gaar, at

selv om der ikke var noget at sige til denne Vurdering, saa var det i hvert Tilfælde urigtigt, at en Pengeinstitution anbringer et saa stort Beløb som 140,000 Kr. i en enkelt Ejendom. Det vil jeg ikke bestride, og det vil vanskeligt heller kunne bestrides, da det er en Skønssag. Men det var saaledes i de Tider, at de forskellige Fonds Bestyrelser i meget vid Udstrækning gik til at anbringe store Summer i en enkelt Ejendom. At det kan be-tvivles, at dette er rigtigt, er meget muligt, men faktisk skete det saaledes. Jeg skal i saa Henseende oplyse, at saa vidt jeg ved, blev der i en stor Ejendom, der ligger i Nærheden af Viborg, og som var opført til en Størrelse af 28 Tdr. Hartkorn, altsaa noget nær den samme Størrelse, som den, der her er Tale om, af Frederik VII's Fond anbragt ikke mindre end 180 eller 185,000 Kr. i første Prioritet altsaa et Beløb, som er en hel Del større end det, der her omtales. Men med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt man bør anbringe saa store Summer i en enkelt Ejendom, skal jeg ikke gøre nogen som helst anden Opfattelse gældende, det er Ting, som jeg tilstaar, jeg ikke forstaar mig paa, men det er altsaa ikke enestaaende, og netop ikke i de Egne.

Den Gang Ejendommen blev vurderet, var den i god Drift; men det er jo sikkert og vist, at det har været et uhyre Uheld for Ejeren af Thaarupgaard, at han fik denne første Prioritet gennem Central-komiteens Penge, og jeg maa da ogsaa sige, at det er meget ubegribeligt, at den paagældende Jurist ikke har fraraadet det, da han vidste, hvor hele denne Drift maatte pine den paagældende Ejer, der, som bekendt, ikke selv var Landmand af Fag, og tilmed altid maatte være fraværende fra sin Gaard — det har sikkert mange her i Tinget erfaret, hvorledes det kan gaa i Verden med en saadan Gaard, naar Ejeren saaledes er fraværende —, og som yderligere havde det store Uheld, at en Tuberkuloseepidemi anrettede stor Ødelæggelse i hans Besætning. Jeg siger, at denne første Prioritet i Virkeligheden var et stort Uheld for den paagældende Ejer, og jeg forstaar ikke, at den paagældende Jurist ikke sørgede for enten at faa Ejendommen solgt, eller for at Centralkomiteen lige saa vel som andre Pengeinstitutioner overtog Gaarden og drev den. Det forstaar jeg ikke. Og nu er det vitterligt, at Gaarden blev solgt for 70,000 Kr. til Landsmandsbanen. 70,000 Kr. for en Gaard paa 28 Tdr. Hartkorn . . . (Afbry-